

These measures can help insurance companies manage risks more effectively, thus achieving more stable and sustainable outcomes for both insurance companies and customers.

References

1. John C. Hull Risk Management and Financial Institutions. URL:https://books.google.az/books/about/Risk_Management_and_Financial_Institutions.html?id=G4nCQgAACAAJ&redir_esc=y
2. James Lam. Enterprise Risk Management: From Incentives to Controls" http://students.aiu.edu/submissions/profiles/resources/onlineBook/X9P8W6_Enterprise%20Risk%20Management.pdf
3. Carl L. Pritchard Risk Management: Concepts and Guidance. https://books.google.az/books?id=soyZBQAAQBAJ&printsec=frontcover&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
4. Michel Crouhy, Dan Galai, Robert Mark The Essentials of Risk Management. <https://lemdoeundaloem.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/08/1-the-essentials-of-risk-management-2005.pdf>
5. Malcolm A. Clarke The Law of Insurance Contracts https://books.google.az/books/about/The_Law_of_Insurance_Contracts.html?id=89ZLAQAAIAAJ&redir_esc=y

Татар М. С.¹

¹ канд. екон. наук, доц., доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА АГРОПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВАМ: АДАПТАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ДО УМОВ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Агропромисловий сектор є одним із ключових драйверів економіки України, забезпечуючи продовольчу безпеку країни, стабільність валютного ринку та економічне зростання. Водночас глобальні виклики, зокрема економічні кризи, кліматичні зміни, геополітична нестабільність та наслідки пандемій, значно ускладнюють умови функціонування аграрного бізнесу України. В умовах воєнного стану роль державної фінансової допомоги стає вирішальною для адаптації агропромислових підприємств до нових умов.

Аналіз результатів державної підтримки АПК у 2022 році перших десяти програм, наведеним на рисунку 1, представлено в таблиці 1.

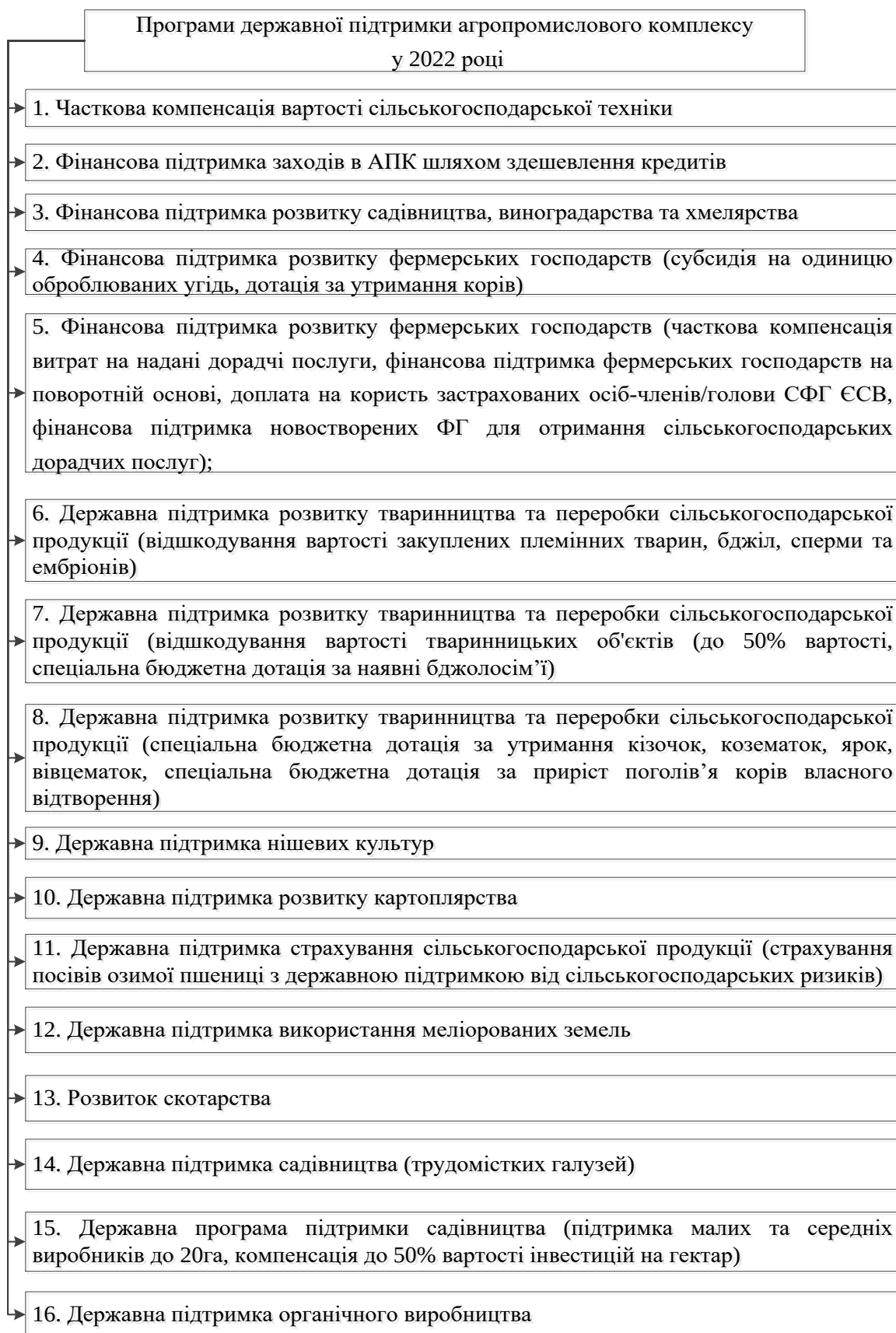

Рисунок 1 – Програми державної підтримки агропідприємництва у 2022 році

Таблиця 1 – Аналіз результатів державної підтримки агропідприємництва у 2022 році відповідно до програм

Про- грама	Результати державної підтримки агропідприємництва
1.	Охват програмою 6900 сільськогосподарських товаровиробників; 525 додаткових робочих місць; 1800 млн грн податків (мультиплікатор 1:1,8); 30000 одиниць техніки придбано сільськогосподарськими товаровиробниками; Додатково 6 машинобудівних підприємств АПК (з 200 до 206); Додатково 100 видів техніки.
2.	4500 отримувачів компенсації по кредитах; 250 млрд прогнозована сума кредитного портфелю; 40 млрд грн прогнозована сума здешевлених кредитів.
3.	Додатково 1500 робочих місць; Додатково 800 га нових насаджень; Додатково 325 га спорудження шпалери; Додатково 1000 га площа краплинного зрошення; 20 тис. тон потужність нових об'єктів із зберігання; 44,8 тис. тон потужність нових об'єктів з переробки; 8 технологічних ліній; 200 одиниць спецтехніки.
4.	Субсидія на одиницю оброблюваних угідь: додатково 500 фермерських господарств; розвиток підприємництва на сільських територіях; 800 фермерських господарств отримують підтримку у перші роки створення; Дотація за утримання корів: 10000 масштаб підтримки поголів'я; 65 тис. тон молока масштаб отримуваного виробництва; 500 фермерських господарств отримують підтримку; 150000 грн середній обсяг підтримки на одне господарство.
5.	Забезпечення професійними консультаціями 500 фермерських господарств; Забезпечення професійними консультаціями 278 новостворених фермерських господарств; 225 отримувачів фінансової допомоги; 800 тис. грн підтримка на 1 фермерське господарство; Безвідсоткові 10-річні кредити фермерським господарствам на купівлю землі.
6.	133,0 тис. доз репродуктивного матеріалу; 5,0 тис. бджіломаток; 50 ембріонів; 500 бджолпакетів.
7.	Спеціальна бюджетна дотація за наявні бджілоосімі: 1321,0 тис. бджолоосімей; Додатково 25% реєстрація потужностей з виробництва меду; Відшкодування вартості тваринницьких об'єктів до 50% вартості; 40 тис. голів у свинарстві; 5 тис. голів скотарства; 1700 тис. птахівництва; 30 комплексів збудовано та реконструйовано; Додатково 700 робочих місць; Додатково 10 підприємств з переробки молока, мяса, риби
8.	Спеціальна бюджетна дотація дотація за утримання кізочок, козематок, ярок, вівцематок – участь у програмі 200 підприємств; – компенсовано утримання 70000 голів маточного поголів'я.

Про- грама	Результати державної підтримки агропідприємництва
	Спеціальна бюджетна дотація за приріст поголів'я корів власного відтворення: Додатково 5000 голів, на які збільшено основне стадо; Додатково 35,0 тисяч тон молока на переробку; Додатково 0,5% частка виробництва продукції операторами ринку.
9.	– додатково 15% площа посівів гречки (збільшення до 97 тис. га); – валове виробництво гречки 116 тис. тон;
10.	Збільшення урожайності картоплі; Додатково 2 заводи з переробки картоплі; Додатково 10 картоплесховищ; Додатково 1200 робочих місць.

Джерело: побудовано автором на основі [1].

Державна фінансова допомога агропромисловим підприємствам має кілька основних напрямів:

- пряме фінансування – надання субсидій, компенсацій та дотацій для стимулювання агропромислового виробництва;
- фіскальні стимули – податкові пільги, відтермінування платежів та спеціальні режими оподаткування;
- інвестиційна підтримка – сприяння в залученні кредитів і грантів через гарантії або співфінансування;
- страхування ризиків — програми компенсації втрат унаслідок природних катаклізмів, воєнних руйнувань та ринкових потрясінь.

Отже, держава намагалася надати значну підтримку сільському господарству з початку воєнного стану. У сучасних умовах важливо орієнтувати державну підтримку на найбільш вразливі категорії підприємств, зокрема малі та середні фермерські господарства. Зокрема, цільові субсидії на закупівлю насіння, добрив та техніки дозволяють забезпечити стійкість у виробництві базових продуктів харчування. Держава повинна стимулювати використання екологічних та енергоефективних технологій у сільському господарстві, а також інвестувати в розвиток аграрної науки та освітніх програм, розвиток органічного виробництва. Зважаючи на зростання глобальних ризиків, держава має розширити програми субсидування страхових премій, що дозволить аграріям убезпечити себе від наслідків кліматичних змін.

Отже, ефективна адаптація державної політики до умов глобальної нестабільності сприятиме підвищенню стійкості агропромислових підприємств до зовнішніх викликів; збереженню та зростанню виробничих показників у секторі; зміцненню позицій України як світового лідера з експорту сільськогосподарської продукції; збалансованому розвитку регіонів та покращенню якості життя навіть в умовах воєнного стану.

Перелік використаної літератури

1. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства.
URL: <https://minagro.gov.ua/>